

newsletter 03

Υπεύθυνος έκδοσης:

Αντώνης Παπαδόπουλος,

Καλλιτεχνικός διευθυντής Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας

Αρχισυνταξία:

Κώστας Κωνσταντινίδης & Κατερίνα Πολύζου

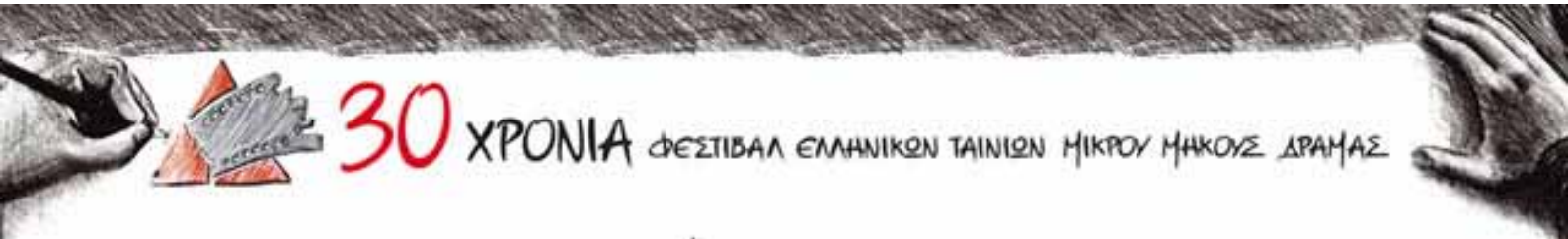
Σχεδιασμός:

Αλέξης Κουβαριτάκης

Τηλ. Επικοινωνίας: 2521026621 & 21263

Φαξ: 2521027093

e-mail: press-fest@dra.forthnet.gr

30

ΧΡΟΝΙΑ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

Ron Holloway,

Πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής του 13ου Διεθνούς Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας

Όταν η εμπειρία συναντά την απλότητα.

Έγκριτος κριτικός κινηματογράφου, πολυβραβευμένος δημοσιογράφος, ακαδημαϊκός δάσκαλος της θεωρίας της έβδομης Τέχνης στο Πανεπιστήμιο του Αμβούργου και πολυπράγμων συγγραφέας, ο Ron Holloway είναι ο Πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής στο 13ο Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους της Δράμας. Άνθρωπος απλός, λάτρης του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού και της ελληνικής γραμματείας, μας μίλησε για την αξία του κινηματογράφου, την ταινία μικρού μήκους, ενώ έθεσε υπό την κριτική του ματιά και το Φεστιβάλ της Δράμας.

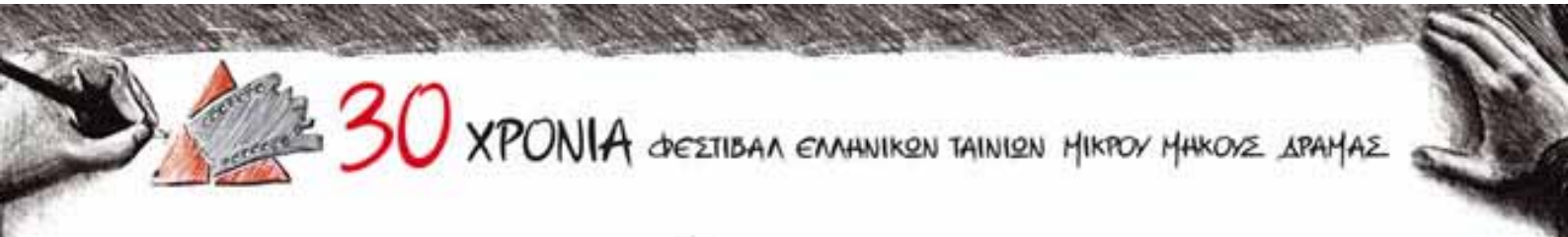
Κύριε Holloway, μπορεί μια σύγχρονη κοινωνία να επιβιώσει χωρίς τον κινηματογράφο;

Αν αναφερθούμε σε μια σύγχρονη δυτική κοινωνία η απάντηση είναι όχι βέβαια. Αλλά αν μιλάτε για τον κόσμο μας γενικότερα, ίσως και να μπορεί, αν λάβουμε υπόψη μας το γεγονός ότι υπάρχουν λαοί σε συγκεκριμένες χώρες που αγνοούν παντελώς τον κινηματογράφο. Για εμάς, που ζούμε στον 21ο αιώνα, είναι βέβαιο ότι δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς εικόνες. Σίγουρα μπορούμε χωρίς την τηλεόραση, αλλά χωρίς τον κινηματογράφο όχι. Κι αυτό γιατί πιστεύω ότι ο κινηματογράφος έχει έναν πολύ συγκεκριμένο τρόπο να επικοινωνεί τις σύγχρονες πλατφόρμες τέχνης, την ύπαρξη αλλά και τα προβλήματά μας, τις πεποιθήσεις μας, την πολιτιστική μας κληρονομιά. Όλα αυτά μπορούν να αποτυπωθούν σε εικόνες. Οι Κινέζοι λένε ότι μία εικόνα αξίζει όσο 1000 λέξεις. Νομίζω ότι μία καλή ταινία αξίζει όσο τουλάχιστον 100 μυθιστορήματα αν παραχθεί με έξυπνο τρόπο και προβληθεί στο κατάλληλο κοινό την κατάλληλη ώρα. Ωστόσο, δεν συνιστούν όλες οι ταινίες προϊόν τέχνης. Όσες ωστόσο ταινίες εμπριέχουν "τέχνη", μεταφέρουν σημαντικά μηνύματα στο κοινό. Πολλοί σκηνοθέτες το πετυχαίνουν αυτό και μας βοηθούν να επιβιώνουμε στη σύγχρονη κοινωνία, μια κοινωνία στην οποία είναι πολύ δύσκολο να ζεις αφού τα πράγματα είναι αρκετά περίπλοκα.

Ως βαθύς γνώστης του κινηματογράφου πόσο εύκολο είναι για εσάς να επιλέξετε μεταξύ της ταινίας μικρού και μεγάλου μήκους;

Το δίλημμα δεν είναι απόλυτο καθώς κάποιες φορές μία μικρού μήκους ταινία, θα μπορούσε κάλλιστα να είναι μια εξαιρετική μεγάλου μήκους αλλά και το αντίστροφο. Οι ταινίες μικρού μήκους συνιστούν για πολλούς σκηνοθέτες μια διαδικασία μάθησης. Κάνουν τα πρώτα τους βήματα και "αφηγούνται" την ιστορία τους μέσα από το φιλμ. Εξάλλου, η παραγωγή ταινιών μικρού μήκους είναι ένα πολύ καλό βήμα για να γίνει κάποιος πολύ καλός σκηνοθέτης.

Ως ακαδημαϊκός δάσκαλος, ποιες είναι οι "αρετές" που προσπαθείτε να διδάξετε και να αναπτύξετε στους φοιτητές σας και ταυτόχρονα πι-

στεύετε πως πρέπει να διαθέτουν οι νέοι κινηματογραφιστές;

Πρωταρχικά δεν παύω να τους αναφέρω πως δεν πρέπει να υιοθετούν υποκριτικό ή πομπώδες ύφος στο καλλιτεχνικό τους δημιούργημα, στις ταινίες που κάνουν ή θα κάνουν. Τους συμβουλεύω να κάνουν ταινίες για τον εαυτό τους και την κοινωνία στην οποία ζουν αντί να προσπαθούν να κάνουν μια ταινία για κάποια χώρα που δεν γνωρίζουν ή για κάποιον πόλεμο που συμβαίνει κάπου στον κόσμο. Ακριβώς επειδή είναι τόσο νέοι και δεν μπορούν να έχουν γνώση των γεγονότων στον κόσμο, δεν θα πρέπει να επιχειρούν να κάνουν υπερβολικά φιλόδοξα φιλμ. Θα πρέπει επίσης να φροντίζουν να είναι όσο το δυνατόν πιο ειλικρινείς με τη δουλειά τους, γιατί ακόμα και αν δεν κάνουν μια πολύ καλή ταινία, ίσως αυτή να βρει απήχηση σε κάποιους θεατές αν εμπεριέχει ειλικρίνεια. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε πως ο κινηματογράφος είναι μια τέχνη που συνδέεται με το κοινό και τις αντιδράσεις του. Είναι μια τέχνη που μπορεί να έχει αντίκρισμα μόνο ενώπιον του κοινού και επομένως θα πρέπει να είναι κατανοητή στους θεατές.

Πιστεύετε πως η ποιότητα στον κινηματογράφο συμβαδίζει πάντοτε με τα χρήματα; Ποια είναι η σχέση μεταξύ αυτών των δύο μεγεθών: της ποιότητας και της χρηματοδότησης στην παραγωγή μιας ταινίας;

Η ερώτησή σας αυτή είναι πολύ κοντά στην εξίσωση σύγκρισης του ευρωπαϊκού με τον αμερικανικό κινηματογράφο. Οι ταινίες του Χόλυγουντ είναι πολυδάπανες και αποτελούν μεγάλες παραγωγές. Είναι ταινίες που δεν είναι απαραίτητα καλές, αλλά συνοδεύονται από μεγάλες διαφημιστικές εκστρατείες και το σύστημα διανομής τους σε όλο τον κόσμο, αποφέρει μεγάλα χρηματικά οφέλη. Όμως το μεγαλύτερο πρόβλημα για τις περισσότερες από αυτές τις ταινίες, είναι ότι μετά από ένα συγκεκριμένο και πολλές φορές όχι μεγάλο χρονικό διάστημα απλά εξαφανίζονται από τη μνήμη των θεατών και ακολουθούν οι επόμενες παραγωγές αυτού του είδους. Από την άλλη, οι ψηφιακοί ανεξάρτητοι σκηνοθέτες είναι θα λέγαμε οι "τουρίστες" της κινηματογραφικής βιομηχανίας μια και κάνουν λίγο απ' όλα: Γράφουν, σκηνοθετούν, είναι ίσως οι ίδιοι και παραγωγοί της ταινίας τους. Συνήθως εργάζονται πάντα με την ίδια ομάδα και η κάμερα αποτελεί συνέχεια της προσωπικής τους ματιάς, χωρίς την επιρροή μεγάλων εταιριών. Θεωρώ πως τα πολλά χρήματα δεν είναι απαραίτητο συστατικό για την ποιότητα. Η ευρηματικότητα και το ταλέντο μπορούν εξίσου να οδηγήσουν σε ένα άρτιο καλλιτεχνικό αποτέλεσμα, με διάρκεια στο χρόνο και όχι άμεσα αναλώσιμο.

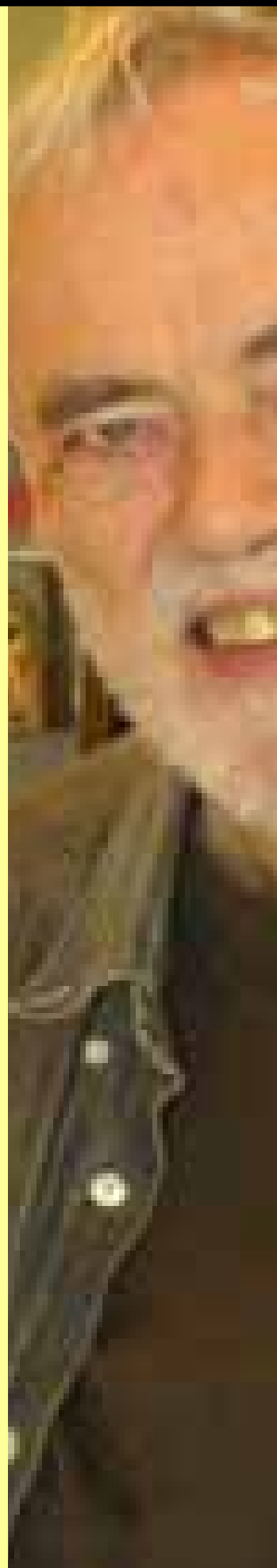
Μια παραδοσιακή ερώτηση που θέτουμε στους προέδρους των Κριτικών Επιτροπών στο συγκεκριμένο Φεστιβάλ, αφορά στην συνταγή της επιτυχίας μιας ταινίας μυθοπλασίας μικρού μήκους. Ποια είναι εκείνα τα στοιχεία που κατά τη γνώμη σας πρέπει να διαθέτει εκείνη η ταινία που μπορεί να αποσπάσει κάποιο βραβείο;

Στις ταινίες μυθοπλασίας, μεγάλο ρόλο στην αξιολόγηση ή και στην επιβράβευσή τους παίζει το ύφος και το στυλ που έχουν. Προσωπικά, στη συνέχεια εξετάζω το σενάριο, την ιστορία που θέλει να μεταφέρει στον θεατή ο σκηνοθέτης ταινιά. Ένα άλλο μεγάλο στοιχείο είναι το πώς ο ηθοποιός επικοινωνεί με το κοινό. Ο ηθοποιός, την ώρα του γυρίσματος δεν κοιτάζει τον σκηνοθέτη, κοιτάζει την κάμερα. Επομένως, ο οπερατέρ αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό εργαλείο του σκηνοθέτη. Θα λέγαμε πως είναι η ίδια η ματιά του που επιτρέπει στο κοινό να διεισδύσει στη σκέψη του.

Διαθέτοντας τεράστια εμπειρία από κινηματογραφικά φεστιβάλ σε όλο τον κόσμο, ποια είναι η γνώμη σας για το Φεστιβάλ της Δράμας; Υπάρχει κάτι που θα θέλατε να σημειώσετε ή να προτείνετε;

Το μόνο που αισθάνομαι ότι μου λείπει αυτές τις ημέρες που βρίσκομαι στο Φεστιβάλ της Δράμας είναι η άμεση επαφή με τους σκηνοθέτες, τους νεότερους δημιουργούς. Έτσι συχνά, γράφω ανάμεσα στις προσωπικές μου σημειώσεις τις διευκρινιστικές ερωτήσεις που θα ήθελα να τους θέσω. Δεν υποστηρίζω την άποψη ότι ως μέλος της Κριτικής Επιτροπής θα πρέπει να αποστασιοποιηθώ από τους διαγωνιζόμενους σκηνοθέτες. Είμαι εδώ για να κρίνω το έργο τους αλλά και για να τους συμβουλευτώ. Να τους βοηθήσω. Η δουλειά μου στην Κριτική Επιτροπή είναι ένα άλλο, εντελώς διαφορετικό κομμάτι. Οπότε αυτό που πιστεύω ότι απουσιάζει από το Φεστιβάλ της Δράμας είναι ένας "χώρος" όπου θα είχαμε τη δυνατότητα να γνωρίσουμε προσωπικά τους σκηνοθέτες των οποίων τις ταινίες παρακολουθούμε και να απαντήσουμε ίσως στους προβληματισμούς τους. Πέρα όμως από αυτό, πιστεύω πως το Φεστιβάλ της Δράμας είναι ένα από τα καλύτερα στο είδος του, τα διαγωνιστικά του προγράμματα είναι πολύ υψηλού επιπέδου. Αξίζουν πραγματικά συγχαρητήρια στην καλλιτεχνική διεύθυνση του Φεστιβάλ της Δράμας και στους διοργανωτές του.

(Για το Γραφείο Τύπου: Συνέντευξη στο Βασίλη Τερζόπουλο)

30

ΧΡΟΝΙΑ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

Έκθεση Χρήστου Δημητρίου

Χρώμα και εικόνες από το αστείρευτο ταλέντο ενός δραμινού, μπλεγμένα με νότες και λόγια του "Νιόνιου της Ελλάδας"

Μια διαδρομή με πολλούς σημαντικούς σταθμούς έως και σήμερα, ξεκίνησε από τη Δράμα το 1988 ο Χρήστος Δημητρίου, ζωγράφος και δημιουργός τάσεων, που τον τοποθετούν στην ομάδα των πιο σημαντικών νέων Ελλήνων εικονογράφων και δημιουργών κόμικς..

Το 2003 και μετά από μια σημαντική παρουσία της δουλειάς του στο εξωτερικό, αλλά και στον Ελλαδικό χώρο, φιλοτεχνεί την αφίσα του Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους στη Δράμα και συμμετέχει με έργα του, στις παράλληλες εκδηλώσεις εκείνης της χρονιάς. Στη συνέχεια, δίνει το παρόν στον τόπο που γεννήθηκε, συμβάλλοντας στην δημιουργία και έκδοση του βιβλίου "Εν Δράμα" της ΝΕΠΟΤΑ (Νομαρχιακή Επιχείρηση Πολιτισμού Τουριστικής Ανάπτυξης), με το διήγημα "Παπατζήδες" και συμμετέχει σε εκθέσεις ανά την Ελλάδα, Κύπρο και Ευρώπη.

Αυτή την εβδομάδα, ο Χρήστος Δημητρίου εκθέτει την τελευταία συλλογή του, που αφορά στον σχεδιασμό και την εικονογράφηση του βιβλίου του Διονύση Σαββόπουλου και περιέχει όλη την καλλιτεχνική πορεία του Έλληνα τραγουδοποιού από το 1983 έως το 2000 σε συνεργασία με το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους.

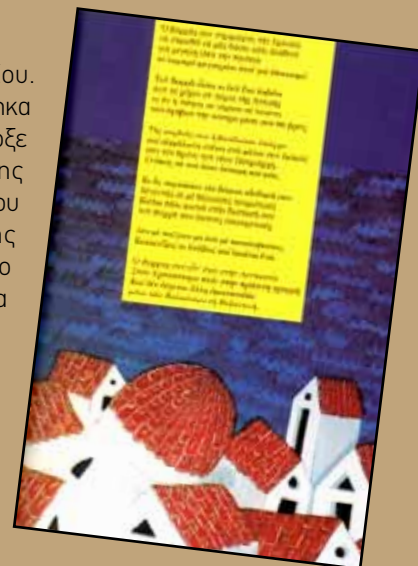
Πως προέκυψε η συνεργασία

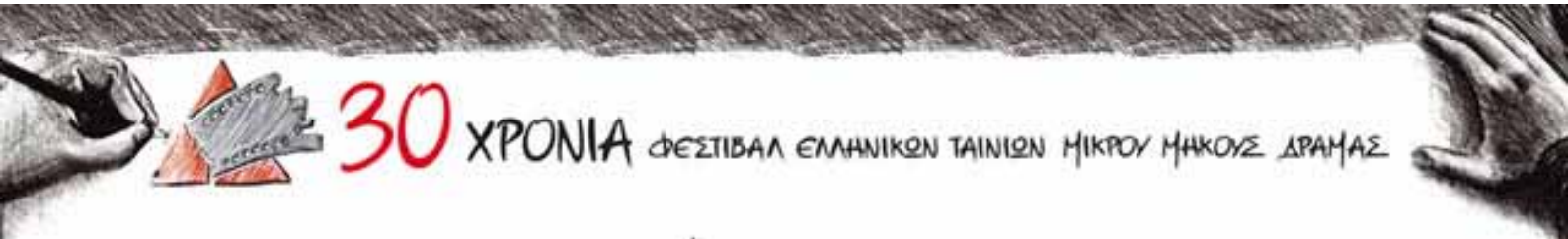
"Ο Διονύσης Σαββόπουλος έψαχνε ένα άτομο να αναλάβει αυτό το κομμάτι του βιβλίου. Ρώτησε και έμαθε για μένα. Με βρήκε και μου έκανε τη σχετική πρόταση, την οποία δέχθηκα με μεγάλη χαρά, γιατί ήδη από την πρώτη στιγμή της συνάντησής μας, η "χημεία" που υπήρξε μεταξύ μας, λειτούργησε θετικά και ενθαρρυντικά για τη δόμηση μιας ιδιαίτερης επικοινωνίας", εξηγεί ο Χρήστος Δημητρίου, για να προσθέσει πως η συνεργασία αυτή, που κράτησε σχεδόν 1,5 χρόνο, θεωρεί ότι είναι μια από τις καλύτερες περιόδους της καλλιτεχνικής του διαδρομής: "Ίσως να είναι η μοναδική φορά έως τώρα, που είχα τόσο ουσιαστική και άψογη συνεργασία. Αυτό με βοήθησε πολύ, γιατί το ζητούμενο ήταν να αποκαλύψουμε το κρυφό νόημα των τραγουδιών του.

Με άφησε να λειτουργήσω αυθόρμητα και η επιλογή, γινότανε με συνεργασία και των δύο, ώστε να επιλέγουν πιο κατάλληλα έργα για κάθε ενότητα".

Τα έργα του Χρήστου Δημητρίου, που υποστήριξαν το βιβλίο του Διονύση Σαββόπουλου και εκτέθηκαν σε όλες τις παρουσιάσεις του βιβλίου ανά την Ελλάδα, εκτίθενται στο καφέ "Ελευθερία" και "συντροφεύουν" τις ώρες των ανθρώπων του Φεστιβάλ, στο πλαίσιο των παράλληλων εκδηλώσεών του.

(Για το Γραφείο Τύπου: Κική Χεριστανίδου)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ

"Η θεατρική όψη του Αλέξη Δαμιανού"

Εκδόσεις Αιγόκερως, Αθήνα 2007

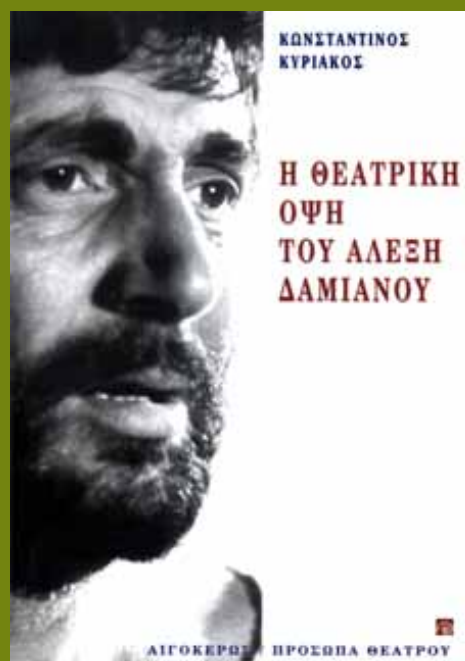
Η άλλη όψη του Αλέξη Δαμιανού

"Τι κάνω σε αυτό το βιβλίο; Προσπαθώ να παρακολουθήσω την πορεία του Δαμιανού από τα πρώτα του χρόνια, της δύσκολης δεκαετίας του 1940 έως τις αρχές του 1982 που ολοκληρώνει τον ενεργό κύκλο της θεατρικής του δραστηριότητας. Αυτό το όριο είναι τεχνικό γιατί το θεατρικό έργο του Δαμιανού σταματάει στα μέσα της δεκαετίας του '60. Οι υπόλοιπες συνεργασίες του είναι μάλλον σποραδικές". Ο Κωνσταντίνος Κυριάκος, συγγραφέας του βιβλίου "Η θεατρική όψη του Αλέξη Δαμιανού", συνοψίζει με τις παραπάνω φράσεις το περιεχόμενο της έρευνάς του.

Αληθές είναι, πως αυτό που κυρίως γνωρίζουμε είναι το κινηματογραφικό πρόσωπο του Αλέξη Δαμιανού, αγνοώντας σχεδόν -πλην όσων είχαν πιο άμεση σχέση μαζί του- το θεατρικό. Κι όμως, χρονικά, ο Δαμιανός δραστηριοποιήθηκε πρώτα στο θέατρο και μετά στον κινηματογράφο. Όπως διαβάζουμε στο οπισθόφυλλο του βιβλίου, "...παραμένει συγγραφικά και σκηνικά μάχιμος καθ' όλη τη διάρκεια της ταραγμένης δεκαετίας του '40". Κι ακόμη, "Στην προσέγγιση της θεατρικής του δραστηριότητας σχολιάζονται ζητήματα που σχετίζονται με τη θεατρική του παιδεία, τη μαθητεία στο θίασο των 'Ενωμένων Καλλιτεχνών' (και το προανάκρουσμά του υπό την επωνυμία 'Θέατρο του Λαού') και τη σύντομη συνεργασία του με το 'Θέατρο Τέχνης'".

Μπορεί στον κινηματογραφικό κόσμο ο Αλέξης Δαμιανός να είναι γνωστός ως ένας από τους αξιολογότερους Έλληνες σκηνοθέτες, παρά τις μόλις 4 ταινίες που σκηνοθέτησε, αλλά το βιογραφικό του περιλαμβάνει επίσης τις ιδιότητες του ηθοποιού, σκηνοθέτη θεάτρου και θεατρικού συγγραφέα. Ο γεννημένος το 1921 στην Αθήνα, Αλέξης Δαμιανός σπούδασε στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου και στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Συμμετείχε ως ηθοποιός στο θίασο των Ενωμένων Καλλιτεχνών (1946) όπου παίχτηκε και το πρώτο του έργο "Το καλοκαίρι θα θερίσουμε", δράμα σοσιαλιστικού ποιητικού ρεαλισμού. Το 1948 δημιούργησε το "Πειραματικό Θέατρο" (όπου ανέβασε και δυο έργα του "Το σπιτικό μας" και "Τ' αγρίμια"), το 1961 ίδρυσε το θέατρο "Πορεία" στο οποίο σκηνοθέτησε πολλά ελληνικά και ξένα έργα. Το "Ανοιχτό κλουβί", έργο δικό του, που παρουσίασε το '63, αποπειράται να συνδυάσει μορφικά τον Καραγκιόζη, τον συμβολισμό και τη διαλεκτική με ποιητικό ένδυμα. Συμμετείχε ως ηθοποιός στους θιάσους Δημ. Παπαμιχαήλ και Αλ. Αλεξανδράκη, εμφανίστηκε για πρώτη φορά στην τηλεόραση στον δημοφιλή "Παράξενο ταξιδιώτη" (1971). Στον κινηματογράφο, πρωτοέπαιξε στον "Κλέφτη" του Π. Βούλγαρη και ακολούθησαν το "Ναι μεν αλλά..." του Π. Τάσιου, ο εμβληματικός ληστής στον "Καιρό των Ελλήνων" του Λ. Παπαστάθη, η "Παρεξήγηση" του Δ. Σταύρακα, ο "Καβάφης" του Γ. Σμαραγδή, το "Αίνιγμα" του Γ. Σολδάτου, κ.ά.

Όμως ας επανέλθουμε στο βιβλίο. Όπως λέει ο εκδότης και στενός φίλος του Δαμιανού, Γιάννης Σολδάτος, "είναι ένα βιβλίο πολύ εμπλουτισμένο με φωτογραφίες και αφίσες, είναι ένα βιβλίο που βοηθά στη μελέτη

30

ΧΡΟΝΙΑ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

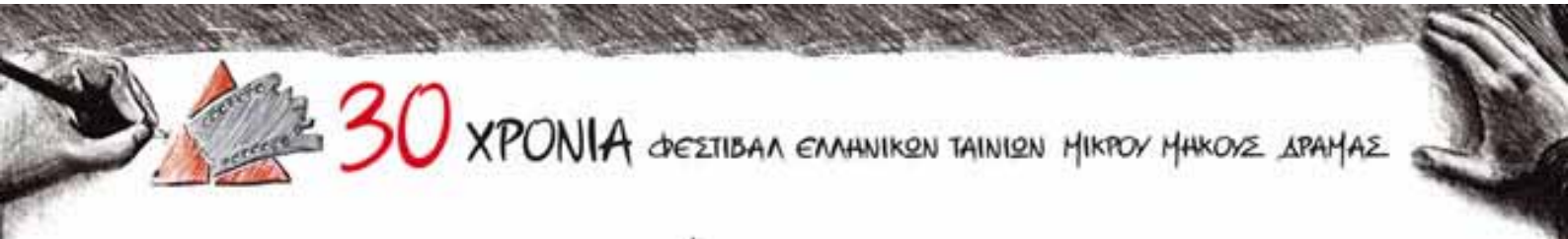
του έργου του Δαμιανού. Μερικά έργα του υπάρχουν, αλλά έχουν χαθεί. Παρόλα αυτά πιστεύω ότι είναι πολύ χρήσιμο. Στο βιβλίο του Κωνσταντίνου Κυριάκου βλέπουμε την πορεία του Δαμιανού από τις αρχές του '40, μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '60, και πως κατάφερε να μπει στον κινηματογραφικό χώρο. Όλη αυτή η δραστηριότητα του Δαμιανού υποστηρίζει και διευκολύνει το βήμα του προς τον κινηματογράφο. Πλούσιος από εμπειρίες, θεατρικές, και σκηνοθετικές, έφθασε πραγματικά να είναι σταθμός για τον κινηματογράφο".

Αρκεί να ξεφυλλίσει κανείς, πόσο μάλλον να διαβάσει, το βιβλίο του Κωνσταντίνου Κυριάκου, για να αντιληφθεί τη μεγάλη έρευνα που έχει κάνει ο συγγραφέας. Και δεν είναι μόνον οι 360 σελίδες, αλλά ο τρόπος που παρουσιάζεται η θεατρική όψη του Αλέξη Δαμιανού. Ο Κυριάκος, αφού ξεκινά περιγράφοντας την πορεία και τους στόχους της έρευνας, παρουσιάζει στη συνέχεια το Δαμιανό ως θιασάρχη και σκηνοθέτη, τη δουλειά που έκανε σε διάφορους θιάσους, το χρονικό των παραστάσεων, τους ρόλους που ερμήνευσε, τις συνεργασίες του με άλλους θιάσους. Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο Δαμιανός, ως δραματουργός μέσα από την παρουσίαση και ανάλυση του θεατρικού συγγραφικού του έργου. Εντύπωση προκαλούν, και επιβεβαιώνουν για μια ακόμη φορά, τη σοβαρότητα της έρευνας του συγγραφέα, οι εκατοντάδες των βιβλιογραφικών παραπομπών και σημειώσεων.

Η Κατερίνα Χέλμη, ηθοποιός και φίλη του Δαμιανού επικαιροποιεί αναμνήσεις προσωπικές: "Χαρά ήταν να τον ακούς να αναλύει τις δύστυχες ψυχές με τέτοια δυναμική, πλάθοντας μια ιστορία για να μας βάλει στο περιβάλλον της απογοήτευσης. Μετά την ιστορία των Φαναριών ανεβάσαμε <<Το ένα καπέλο γεμάτο βροχή >> του Michael Kazo... Πρέπει να σας πω τι μου έλεγε: "Μην χάσεις ποτέ την ευαισθησία σου γιατί είναι η μόνη που θα σε κρατήσει στη μνήμη των ανθρώπων. Θα το πληρώσεις όμως πολύ ακριβά. Δεν υπάρχει νόμισμα που να την εξαργυρώνει. Εκείνος το πλήρωσε με την υγεία του... Στην προσωπική του ζωή μεγάλο ρόλο παίρνει η Άρτεμη του Δαμιανού, συντρόφισσα, συνοδοιπόρος, αγαπημένη φίλη όλων των καλλιτεχνών που συνεργάστηκαν μαζί τους... Για την αγάπη. Γι' αυτήν ζούσε ο Αλέξης κι αυτήν ερμήνευε στα έργα του, γι' αυτήν ζούσε κι αγαπούσε και έψαχνε τον άνθρωπο".

(Για το Γραφείο Τύπου: Στράτος Κερσανίδης)

"ΜΙΚΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ..."

...Κείμενα για την πραγματικότητα της μυθοπλασίας"

Παρουσιάστηκε το βιβλίο του Αχιλλέα Κυριακίδη, "Μικρή περιοχή", εκδόσεις Πόλις, στο Φεστιβάλ της Δράμας, στο τμήμα του Φεστιβάλ, "Αίθρια λογοτεχνικά μεσημέρια". Το συντονισμό έκανε ο ποιητής και θεωρητικός του κινηματογράφου, Ανδρέας Παγουλάτος. Για το βιβλίο μίλησε ο Τάσος Γουδέλης, κριτικός κινηματογράφου και συγγραφέας.

Ο Αχιλλέας Κυριακίδης γεννήθηκε το 1946 στο Κάιρο, ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Έχει εκδώσει έντεκα βιβλία, μικρά πεζά και δοκίμια, κινηματογραφικά και φιλολογικά. Έχει γράψει τρία σενάρια που έγιναν ταινίες μεγάλου μήκους και έχει σκηνοθετήσει και συγγράψει οκτώ ταινίες μικρού μήκους. Έχει μεταφράσει στα ελληνικά έργα των Χόρχε Λουίς Μπόρχες, Ζορζ Περέκ, Ρεμόν Κενό, Λουίς Σεπουλδέβα, Άλφρεντ Ζαρί, Ρολάν Τοπόρ, Άντρου Κρούμι, Ζαν Εσενόζ, Κάρλο Φραμπέτι, Φίλιπ Ροθ κ.ά. Μπορούμε να πούμε ότι είναι από τους πιο πιστούς σκηνοθέτες στην ταινία μικρού μήκους, αφού δεν έχει "μεταπηδήσει" ακόμα στη μεγάλου μήκους, αν και έχει τις δυνατότητες. Είναι, λοιπόν, ένας από τους ανθρώπους που τιμά, με την προσωπική του επιλογή, το χώρο της ταινίας μικρού μήκους και, από ότι φαίνεται, και αυτή τον τιμά ισόξια.

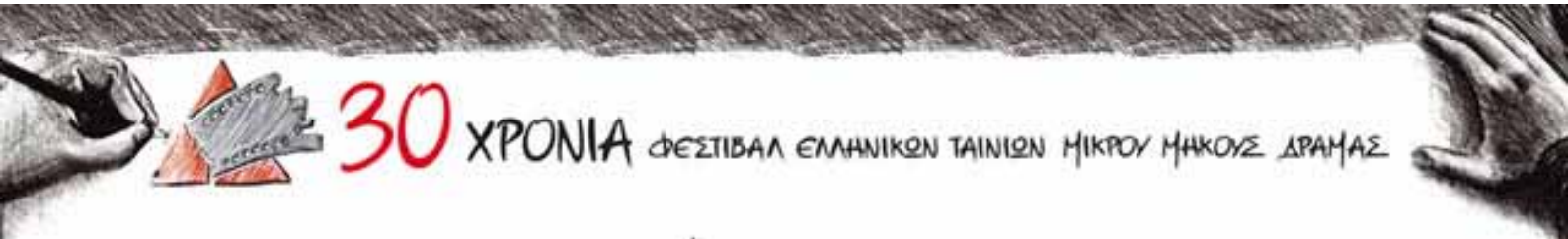

Η παρέμβαση του Ανδρέα Παγουλάτου

Το βιβλίο αποτελείται από τρία μέρη. Το πρώτο γράφεται λέξεις, το δεύτερο εικόνες και το τελευταίο, που συνθέτει τα δύο, λεξικών. Συνθέτοντας το βιβλίο "Μικρή περιοχή", ο Αχιλλέας Κυριακίδης με ένα επιδέξιο μοντάζ μεταχειρισμένων, όπως γράφει δοκιμών και παραλλαγών πάνω στο απεριόριστο θέμα-καμβά της μυθοπλασίας, σωστά χρησιμοποιεί την κομβική λέξη "κείμενα" αντί "δοκίμια". Γιατί όπως μπορούμε να μιλούμε για δοκιμαϊκή πεζογραφία είναι θεμιτό να μιλούμε για ένα είδος πεζογραφικού δοκιμίου. Μια άκρως δημιουργική ανάγνωση και οριοθέτηση, μια αναδημιουργία, δηλαδή, αλλότριων κειμένων, γραφών και εικόνων. Ένα ριμέικ, όπως το θέτει, στο πρώτο μέρος του βιβλίου του, στις "Λέξεις", "Για την ανάγνωση, δεκαπέντε αφορισμοί και μια οδηγία χρήσεως" και "Μα γιατί να μην υπάρχει ριμέικ στη λογοτεχνία;". Ακόμη στο "Ως εκ Περισσού", ένα κείμενο που αναφέρεται στον Τάκη Σινόπουλο, ο Κυριακίδης φαίνεται ότι του χρωστούσε, από την εποχή του αφιερώματος του περιοδικού Εποπτεία, έστω και αν είχε αποδώσει πολλά από τα χρωστούμενα με την όμορφη ταινία που του αφιέρωσε.

Το πρώτο μέρος τελειώνει ή μάλλον ανοίγεται προς ένα "Λεξικόν ανώμαλων χρημάτων", που ασχολείται με μια ταξινόμηση. Το δεύτερο μέρος του βιβλίου, "Εικόνες" ξεκινά με ένα κείμενο για τα είδη του κινηματογράφου και τις ελκυστικές περιπτώσεις αποδόμησης ή αιρετικής αναδόμησης των ειδών του κινηματογράφου. Έχει το παιγνιώδες τίτλο, "Εν είδος ότι ουδέν είδος". Το δεύτερο κείμενο "Ορατών τε πασών και αοράτων" αποτελεί μια ανάγνωση του αριστουργήματος του Αλέν Ρενέ, "Πέρυσι στο Μαριένμπαντ" που είναι μια διερεύνηση της χωροταξικής και χρονοταξικής διάταξης. Το δεύτερο μέρος κλείνει με ένα Divertimento, όπως και το πρώ-

το, που αφιερώνεται, ειρωνικά, στο Fame Story. Το τρίτο μέρος, με τον τίτλο "Λεξικών" αποτελείται από κείμενα του Αχιλλέα Κυριακίδη που συνόδευαν τις εικόνες της σειράς, οκτώ επεισοδίων, με τον τίτλο "Ισορροπώντας στις ράγες", σε σκηνοθεσία Σπύρου Τσιφτσή.

Θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε για το έργο του Αχιλλέα Κυριακίδη. Μια ακραία σεμνότητα και ταπεινότητα που ίσως να οφείλεται σε κάποιες στοχαστικές ανασφάλειες, ως αναγνώστη-θεατή λέξεων, εικόνων ή λεξικόνων, που θα μπορούσε να εκληφθεί από τους κακεντρεχείς, ή από τον κακεντρεχή εαυτό μας, ως πόζα ή εκλεκτισμό. Αυτά παρακάμπτονται με την αποδόμηση ορισμένων από τις παγιωμένες συμβατικές αντιλήψεις για τα έργα του λόγου και της εικόνας. Πιστεύω ότι τελικά οδηγείται με τον όλο και παρεκκλίνοντα λόγο του, όπως και επιστρέφοντας, και είναι προς διερεύνηση το από ποιο και σε ποιο δρόμο, από ποιο και σε χώρο και χρόνο, σε ένα στυλ. Εδώ αποδεικνύεται με μια έννοια καινούργια ως στυλίστας, με τις εμμονές του και με την "αναφορητικότητα", τα κείμενά του διασχίζονται από εδάφια του Μπόρχες. Πολύ ενδιαφέρον είναι ο ρόλος που δίνει στον αναγνώστη, αναδημιουργό των κειμένων και των εικόνων.

Η παρέμβαση του Τάσου Γουδέλη

Έχω γράψει ένα κείμενο "Μεγάλες περιοχές", είναι προφανές γιατί το τιτλοφορώ έτσι. Λέω σε αυτό το κείμενο:

Ο φίλιτος Αχιλλέας Κυριακίδης με τις μικρές του φόρμες στο διήγημα, στην κριτική κινηματογράφου, στο δοκίμιο, στη σκηνοθεσία, εγκαθιστά στην ποιητική του ένα ύφος που σε προκαλεί να το μιμηθείς, να μην πω να το ανταγωνισθείς. Κείμενα σαν αυτά που φιλοξενούνται στην "Μικρή περιοχή" σε προκαλούν κυριολεκτικά με την εξουθενωτική τους ανασκαπτική τους δύναμη η οποία συντελείται μέσα από ένα λόγο ευσύνοπτο και αποτελεσματικό.

Φοβάμαι ότι ορισμένοι συγγραφείς θα ήθελαν πολύ περισσότερο χώρο για να αναπτύξουν αυτά που ο Κυριακίδης εκθέτει με έναν τρόπο πυρηνικό, θα έλεγα. Δηλαδή ότι εισπράττουμε από αυτή την ποιητική και ερωτική γραφή, πραγματοποιείται μέσα από μια διαδικασία του κατεπείγοντος, πλην ακροαστικού και άκρως γοητευτικού κυριακίδειου ύφους.

Πρόκειται για συλλογή 28 άρθρων του Κυριακίδη δημοσιοποιημένων στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο. Σέβομαι την επιθυμία του να μην τα θεωρεί δοκίμια, αν και έχει άδικο, μακάρι να γράφονταν συχνά παρόμοια θεωρητικά πονήματα. Τα περισσότερα από αυτά τα άρθρα γράφτηκαν μετά από κάποια θεματική παραγγελία ή δημοσιεύτηκαν σε "δεύτερη προβολή". Ο Κυριακίδης σε κάθε περίπτωση θεωρεί ότι είναι και αυτός ένας ταχυδακτυλουργός, ένας ζωνγκλέρ που έχει σα μοιραίο στόχο του την εξαπάτηση, αφού η ίδια η γραφή δημιουργεί μέσα από μια παράδοξη διαδικασία ένα υπερβατικό σώμα.

Το βιβλίο

Σε 226 σελίδες χωράνε κείμενα που έχουν μια κοινή θεματική. Τον κινηματογράφο και τις παράλληλές του πορείες. Ο Κυριακίδης με αυτό το περιπαιχτικό ύφος, το στιλίστικο και γοητευτικό τρόπο να βλέπει τα πράγματα, μέσα από το ρυθμό του κινηματογράφου, ο οποίος, στον Κυριακίδη ταυτίζεται με αυτόν της μουσικής. Recitativo. Η αλληλουχία των κήπων. Μάλλον η αλληλουχία των εικόνων που γίνεται η αλληλουχία των λέξεων, διότι οι εικόνες και οι λέξεις στον Κυριακίδη έχουν μια συνέχεια, όχι μια ταύτιση.

Μέσα όμως από αυτή την διασπασμένη αλληλουχία, λέξεων και εικόνων, υπάρχει η ανατροπή, αυτό που οδηγεί στην ποιητικότητα του λόγου των κειμένων του, η οποία συνυπάρχει με το βαθύ θεωρητικό ύφος ενός κριτικού κινηματογράφου. Η θεωρία γίνεται εύκολα αντιληπτή και από τον πιο αδαή αναγνώστη. Αυτή είναι η αμεσότητα του λόγου που ο Κυριακίδης μέσα από τα γραπτά του προσφέρει στον αναγνώστη του.

Συγχρόνως όμως είναι ένα κάλεσμα να μετατρέπει τις τοποθετημένες λέξεις, με μαεστρία, η μια δίπλα από την άλλη, φτιάχνοντας ένα ψηφιδωτό, μια εικόνα του κινηματογράφου-λόγου που υπάρχει στο έργο του συγγραφέα. Οι 226 σελίδες που φεύγουν σα νερό.

(Για το Γραφείο Τύπου: Γιάννης Φραγκούλης)